

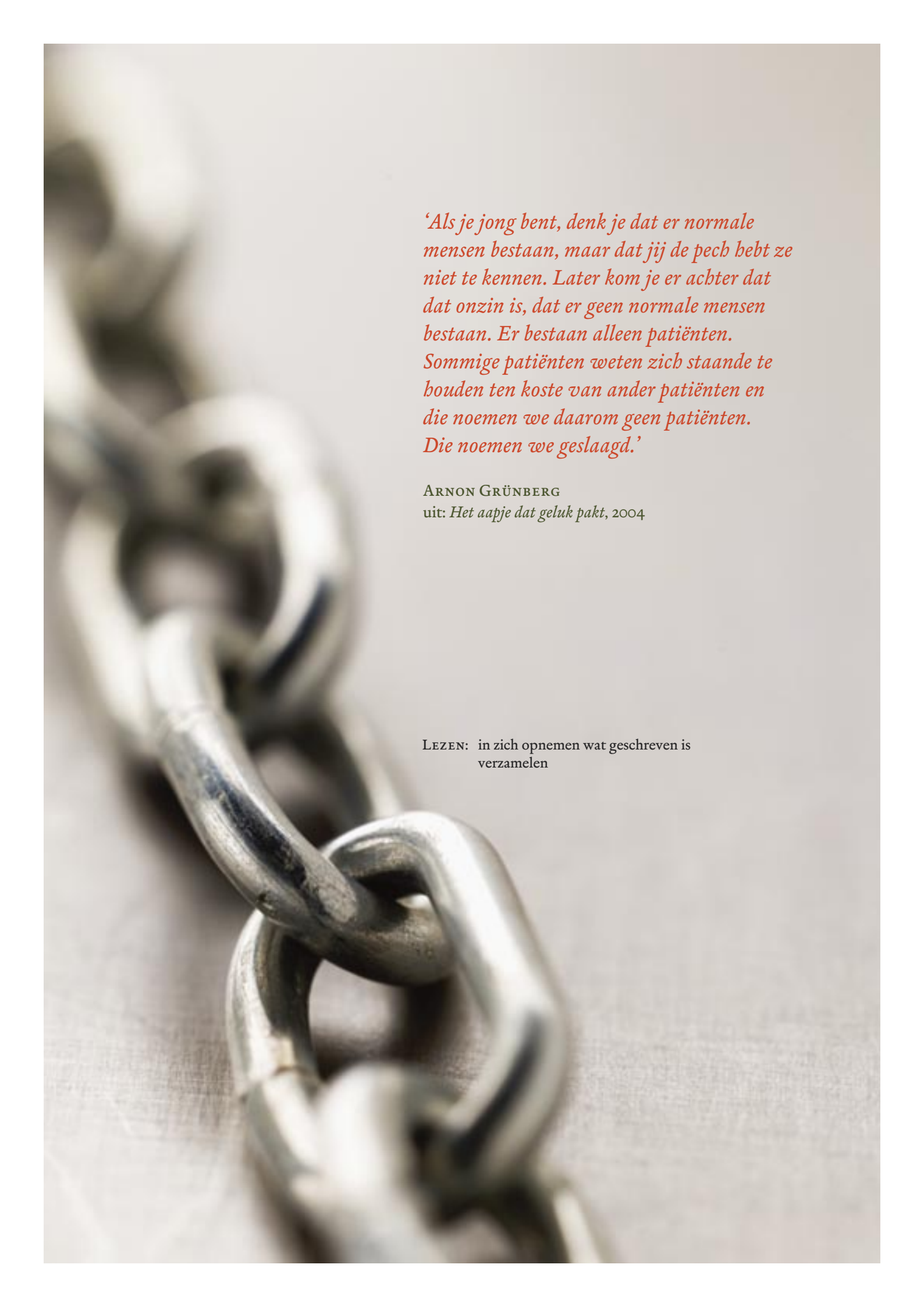
Als lezers meer mens worden

**HET
LEZERS
COLLECTIEF**

Klaar voor een leesrevolutie?

DR. JAN RAES - DIRK TERRYN - ERIK VAN ACKER

‘Als je jong bent, denk je dat er normale mensen bestaan, maar dat jij de pech hebt ze niet te kennen. Later kom je er achter dat dat onzin is, dat er geen normale mensen bestaan. Er bestaan alleen patiënten. Sommige patiënten weten zich staande te houden ten koste van ander patiënten en die noemen we daarom geen patiënten. Die noemen we geslaagd.’

ARNON GRÜNBERG

uit: *Het aapje dat geluk pakt*, 2004

LEZEN: in zich opnemen wat geschreven is
verzamelen

samen sterke verhalen lezen

een coöperatieve vennootschap

... p. 8, 9-10, 13-15

die straffe leesbegeleiders opleidt en begeleidt

... p. 7 en 8

die voorlezen in diverse leesgroepen,

die wekelijks samenkomen

... p. 10

geïnspireerd door wat The Reader Organisation¹

heeft ontwikkeld als 'shared reading'

... p. 4-5, 11

omdat elke lezer er meer mens door wordt

een 'lerende' organisatie

... p. 11

vanuit de steeds groeiende expertise

... p. 11-12

en onderzoek over de effecten van dat 'samen lezen'

... p. 12

in een internationale ambitie om, samen met TRO,

een leesrevolutie te ontketenen

... p. 7

¹ The Reader Organisation, verder afgekort als TRO. Lees meer www.thereader.org.uk

INSPIRATIE

over hoe literatuur ons samenbrengt als ‘patiënten’²

<http://www.ingebeeld.be/video/jane-davis-reader-organisation>

² Zoals A. Grunberg dat bedoelt in *Het aapje dat gelukt pakt*.

Dr. Jane Davis

“In mijn tienerjaren,” vertelt Jane, “las ik Gelukkige Dagen van Samuel Beckett. Ik was toen weggelopen van thuis en zat aan de drugs. Het bleek een toetssteen voor mijn leven te zijn! Ik hield van het boek omdat mijn eigen leven me ondertussen had verteld hoe waar het allemaal was.”

Later, als jonge alleenstaande moeder, nam ze haar studies weer op. Enorm gesteund door een fantastisch leraar, Brian Nellist, haalde ze uitmuntende resultaten en werd ze gestimuleerd om na een mastergraad een doctoraat in de literatuur aan de universiteit van Liverpool te behalen.

Jane gaf vijftien jaar les aan de universiteit en richtte The Reader Magazine op om haar fascinatie voor lezen en leeservaringen ook buiten de grenzen van haar opdracht door te geven.

Tijdschriften kosten geld en zo startte ze met haar redactie met Leesdagen en andere activiteiten om lezers bijeen te brengen en ook inkomsten te genereren. Deze bijeenkomsten stonden hoe langer hoe verder van het academische leven en de mensen die aansloten, waren niet allemaal hoog opgeleid.

“Ik beseftte dat de kracht van literatuur zoals ik die zelf ervaren had, ook betekenisvol kon zijn voor anderen. Dat goede boeken mensen konden helpen om het leven te begrijpen en beslissingen te nemen. Dat literatuur mensen stimuleert en enthousiast maakt om na te denken, om zich te verbinden met anderen en hun omgeving. Dat lezen ons zelfs meer mens maakt.”

Sinds 1997 kiest Dr. Jane Davis ervoor om in haar land een Reading Revolution te ontketenen. Ze richtte The Reader Organisation op en begon aan haar revolutie waarbij literaire boeken en mensen in hun zoektocht naar hun eigen betekenis centraal staan.

“Ik geraakte meer en meer gefrustreerd dat de verhalen van George Herbert, George Eliot of Dante bij zo'n klein gedeelte van de bevolking geraakten. Ik wilde boeken uit de universiteitsbibliotheken halen en in de handen geven van mensen die er zoveel uit konden halen. Ik ging aan de slag en vond weerklank!”

Jane Davis heeft intussen een team rond zich verzameld van 90 mensen die samen meer dan 300 leesgroepen per week begeleiden in het Verenigd Koninkrijk. Ze werkt voor onderwijs, sociaal-culturele organisaties, in bibliotheken, ziekenhuizen, gevangenissen en met personeel van de supermarktketen Tesco. Haar echtgenoot, prof. Philip Davis, werkt nog steeds binnen de universiteit en coördineert er tal van onderzoeken over lezen en de effecten op onze mentale gezondheid.

‘Het voordeel van boeken is dat je in korte tijd met honderden levens kunt meeleven. Je ontwikkeling gaat sneller dan wanneer je niet leest. Je komt in allerlei culturen terecht, in verschillende tijdperken en zelfs in het andere geslacht. Goede verhalen nestelen zich in je geheugen en gaan tot je eigen geschiedenis beboren.’

GUUS KUIJER

uit: *Hoe word ik gelukkig?*, 2009

³ Dr. Jane Davis werd in 2013 ASHOKA 'fellow'. Ashoka (innovators for the public) is een internationaal netwerk van toonaangevende sociale ondernemers.

HET LEZERSCOLLECTIEF

over hoe een vonk kan overslaan

Eerste stappen in Vlaanderen⁴

Dr. Jane Davis wordt voor het eerst naar Vlaanderen gehaald door Geert Van den Bossche, Boek.be en UA op 2 maart 2012. Vanaf dat moment gaat de bal aan het rollen: een enthousiaste expertenmeeting⁵ op 3 maart 2012, een keynote op de Dag van de Cultuureducatie op 24 januari 2013 en een lezing op Mind the Book 2013 samen met Prof. Dirk De Wachter. Jane Davis wordt vaak geïnterviewd⁶ en de opleiding die haar organisatie geeft aan drie groepen van 12 kandidaten wordt bijzonder gesmaakt. De unieke werking van The Reader Organisation (TRO) blijkt ook erg aan te slaan, ook bij mensen die al veel langer ervaring hebben met het begeleiden van leesgroepen in Vlaanderen. Jane Davis vraagt aan Dirk Terryn of het niet mogelijk is in Vlaanderen om een organisatie op te richten die een gelijkaardige visie wilt uitdragen en leesbegeleiders wilt blijven vormen in een kwaliteitsvol netwerk. Hij wordt daartoe uitgenodigd op het symposium Shared Reading for Healthy Communities op 16 mei 2013 in London.

Ondertussen zoekt Dirk Terryn, in afstemming met de stuurgroep, naar een juist organisatie-model om enerzijds, net zoals bij TRO, de kwaliteit en de opvolging te kunnen realiseren en anderzijds om blijvend te kunnen investeren in opleiding, onderzoek en verbreding. Net zoals Jane Davis zegt: 'Literaire boeken in handen geven van mensen die er zoveel uit kunnen halen.' Een coöperatieve vennootschap lijkt, vanuit haar participatieve structuur, die doelstellingen het best te kunnen dienen op voorwaarde dat ze autonomie koestert. Conform de beweging die Jane Davis zelf heeft gemaakt: het veilige huis en maatschappelijke status van een universiteit verlaten, haar academische greep op leesbeleving zélf loslaten om zo – vanuit de lezer (en dat kan iedereen zijn) zélf – te zoeken naar de juiste of noodzakelijke ontmoetingsplek en de partners en fondsen om dat te realiseren.

Met het advies van Erik Van Acker⁷, wordt de keuze voor een coöperatieve vennootschap opnieuw bevestigd: een coöperatief opzet laat toe dat iedereen kan participeren in het gezamenlijk doel, in een opzet met ondernemingsfinaliteit: uitiem zijn we zelfbedruipend door de meerwaarde die we creëren.

Dr. Jan Raes is de derde oprichter. Zijn expertise als psychiater is belangrijk voor de uitbouw van een kwaliteitsvolle werking in het domein van gezondheid en welzijn. De impact van de voorleesmethode op de vitaliteit geniet zijn bijzondere interesse.

'Een bibliotheek is een eenvoudiger soort maatschappij, een idealer soort maatschappij ook. Het mag er allemaal naast en door elkaar bestaan. (...) Het zijn allemaal boeken, dat is het enige wat ze gemeen hebben, en ze staan allemaal rechtop, rug aan rug. Dat is de solidariteit van een bibliotheek.'

HERMAN DE CONINCK

uit: *Over de troost van pessimisme*, 1983

⁴ Een uitgebreide toelichting over het traject in Vlaanderen krijgt u op eenvoudig verzoek.

⁵ De organisatoren van de expertmeeting besluiten nadien als stuurgroep te blijven functioneren voor verdere initiatieven en ontwikkeling van expertise.

⁶ Een verzameling persartikels krijgt u op eenvoudig verzoek.

⁷ Zie *Achter de schermen* p. 14

Missie

Onze missie is een leesrevolutie te ontketenen:

- een revolutie die van buiten uit zoveel mogelijk deelnemers⁸ – zgn. *geslaagd of niet* – weer samenbrengt rond grote literatuur;
- een revolutie die van binnen iedereen vanuit het samen genieten meer mens maakt.

Visie

We werken aan een wereld waarin iedereen toegang heeft tot de literatuur, waar de rijke schat aan verhalen en de respons daarop wordt gedeeld in leesgroepen. Deze leesgroepen bestrijken zoveel mogelijk levensfasen en -contexten.

Daartoe:

1. implementeert Het Lezerscollectief het samen (voor)lezen als een methode voor leesgroepen over heel Vlaanderen en in de tweede fase Nederland;
2. stemt zij af met TRO om van hun ervaring te leren en ervaringen rond methode en onderzoek uit te wisselen;
3. wil zij borg staan voor een degelijke en voortdurende opleiding van leesbegeleiders en een netwerk van leesgroepen;
4. zet zij bewust in op groepen waarvoor de toegang tot literatuur minder vanzelfsprekend is;
5. sluit zij in Vlaanderen aan bij de dynamiek van het geïntegreerd letterenbeleid.

Kernwaarden

1. Sterkere verbondenheid door het samen lezen van verhalen en het delen van de leesbeleving. Dat doen we graag kwaliteitsvol en op grote schaal.
2. We geloven dat mensen er sterker en gezonder door worden. Grote literatuur biedt een schat aan informatie over het leven zelf. In korte tijd kan je met tal van levens meeleven. Grote verhalen wakkeren je verbeelding aan, nestelen zich in je geheugen en zelfs je eigen geschiedenis.
3. Verhalen reiken ons een taal aan voor betekenisvolle communicatie omdat ze ons tonen wat zo gemeenschappelijk of zo uniek is aan onze eigen gedachten.
4. Door samen hardop te lezen maken we op een ander manier verbinding met elkaar, vertragen en verdiepen we het leesproces, worden we bewuster van ons eigen bestaan én dat van anderen.

HET
LEZERS
COLLECTIEF

‘Je hebt de blik van anderen (...) nodig om te leren kijken en je eigen conclusies te corrigeren. Dat is wat kunst doet, je leert hoe je je beeld kunt vormen van de wereld en welke plaats je daarin zou kunnen innemen om van betekenis te worden voor anderen.’

GUUS KUIJER

dankwoord Astrid Lindgrenprijs

⁸ zgn ‘patiënten’ – geslaagd of niet – zie citaat p. 2.

5. Complexe verhalen, gelaagde teksten hebben geen geheimen meer binnen een context waarin een getrainde leesbegeleider vanuit hartelijkheid uitnodigt tot uitwisseling, vrij van enige druk: de waarheid van het boek mag even divers zijn als haar lezers.
6. Wie zich verloren voelt, pakt de draad weer op. Leesgroepen bieden daar de tijd voor. En de vaste structuur van regelmaat en ritueel. Al lezend ontdekken we allemaal de patiënt in onszelf. Niemand houdt zich staande ten koste van de ander. Niemand is geslaagd of niet-geslaagd. Rehabilitatie is een natuurlijk proces, vanuit de kracht die deelnemers in leesgroepen terug oppikken.

Vanuit deze waarden kozen de initiatiefnemers, na veelvuldig advies, voor een passend organisatiemodel.

Het Lezerscollectief cvso

Het Lezerscollectief wil zich duidelijk positioneren als een autonome organisatie. Zij is een collectief van LEZERS, geen leesorganisatie. **Zij is tegelijkertijd van niemand én van iedereen.**

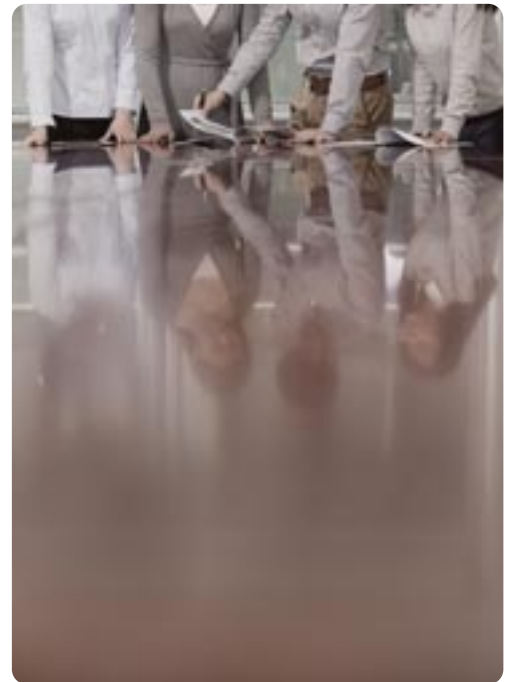
Van niemand: geen beleidsdomein, geen sponsor, geen organisatie beheert de werking van het Lezerscollectief.

Van iedereen: elke lezer die aansluit, elke organisatie die de leesrevolutie mee mogelijk maakt, elke instelling die investeert in de opleiding van nieuwe leesbegeleiders, elk (lokaal) bestuur dat een samenwerking opzet... Verantwoordelijkheid ligt bij niemand én bij iedereen. Wie meedoet neemt ze op en bekijkt ook zelf hoe vanuit de samenwerking met het Lezerscollectief het doel wordt bereikt. Grotere samenwerkingen worden gemonitord en bijgestuurd. Co-creatie met belangrijke partners is wezenlijk voor het Lezerscollectief; het geïntegreerd letterenbeleid, gecoördineerd door het Vlaams Fonds voor de Letteren, een belangrijke hefboom.

Het Lezerscollectief hecht veel belang aan participatie. De coöperanten bepalen mee de koers van de organisatie. Het collectief streeft geen winst na en er is geen financieel winstvoordeel voor de vennoten. De coöperatieve structuur moet ook waarborgen dat het om een collectief van lezers gaat, een autonome organisatie die van niemand (in het bijzonder) is.

Verantwoordelijkheid ligt bij niemand én bij iedereen. Wie meedoet neemt ze op en bekijkt ook zelf hoe vanuit de samenwerking met het Lezerscollectief het doel wordt bereikt. Grotere samenwerkingen worden gemonitord en bijgestuurd.

Het Lezerscollectief is een coöperatieve vennootschap met sociaal oogmerk die mensen samenbrengt rond grote literatuur en hen verbindt vanuit samen hardop (voor)lezen.

‘Het leven geeft je de gelegenheid parels te verzamelen en steentjes weg te gooien. Of steentjes te verzamelen en parels weg te gooien.’

HAZRAT INAYAT KHAN

Coöperatie en co-creatie

“Co-operatives are a reminder to the international community that it is possible to pursue both economic viability and social responsibility.”

– *Ban Ki-moon, UN Secretary General*

Coöperatief ondernemen vertrekt van **gedeelde waarden** en is gebaseerd op **solidariteit**. De vennoten die zich aansluiten bij de visie, missie en kernwaarden van het lezerscollectief voelen zich persoonlijk betrokken bij de ontwikkeling van een maatschappelijk project⁹. Een droom én een ambitie die zich vertaalt in participatie: ook vennoten met één aandeel (100 euro) hebben een reële stem in het beleid.

Het organisatiemodel van het Lezerscollectief (zie afbeelding blz. 10) vertrekt vanuit een zeer beperkte Raad van Bestuur. Die maakt het mogelijk om de dagelijkse werking snel en efficiënt aan te sturen. De RvB bestaat daartoe uit vennoten die het kerngoed van het Lezerscollectief koesteren, beschermen en implementeren. Bij de opstart gaat het om de drie oprichters-vennoten. Als vennoot hebben ze geen specifieke rechten.

Inhoudelijk laat de Raad van Bestuur zich inspireren door een grotere groep ‘Wijzen’ die inhoudelijke feedback geven, expertise aanreiken en beleidsaanbevelingen doen. Deze groep, bestaande uit experts, komt minimaal vier keer per jaar samen.

De Raad van Bestuur legt verantwoording af aan de coöperanten (vennoten) via de Algemene Vergadering.

Al deze rollen zijn duidelijk beschreven in onze statuten die online raadpleegbaar zijn: www.lezerscollectief.be.

‘We lezen al weken Vader Muis en zijn zoon van Russell Hoban. Een opwindmuis en zijn zoon zijn op zoek naar een buis. Maar ergens onderweg zijn ze verroest. ze kunnen niet meer verder.. “We zijn kapot,” zegt de vadermuis, evenveel gekwetst door dat vreselijke woord als door de pijnlijke spanning van de veer binnen in hem. “Ah,” zegt Marcus, een zestiger. “Dat is waar, evenveel gekwetst door dat vreselijke woord als door de pijn...” Marcus zwijgt lang, hij is zich duidelijk moed aan het inspreken en heft dan het hoofd. “Ik heb kanker, moet je weten.” Een zacht gemurmel gaat de tafel rond. Andere groepsleden herkennen maar al te goed dat vreselijke woord, of de overlevingstocht van Marcus. In het zachte geluid zit onmiskenbaar een rimpel steun. Marcus is al zes maanden elke

⁹ Vanuit hedendaagse uitdagingen: **Duurzaamheid**: door goede opleiding, uitwisseling en netwerking de groeiende expertise van leesbegeleiders inzetten en bijhouden; **Sociale insluiting**: literatuur voor iedereen ‘bereikbaar’ maken; sterke verhalen verbinden mensen en maken hen meer mens; **Internationale samenwerking**: geïnspireerd door en verbonden met The Reader Organisation, UK.

Doelgroepen: voor iedereen

Alle leesbegeleiders starten leesgroepen. Die groepen worden gevormd binnen een bepaalde context. We bereiken daardoor verschillende doelgroepen:

- bewoners van woon- en zorgcentra
- gevangenen
- mensen met psychische problemen
- probleemjongeren
- kinderen en jongeren in onderwijsinstellingen binnen een informele leercontext
- mensen in bibliotheken als ontmoetingsplek
- nieuwkomers met beperkte kennis van het Nederlands
- studenten lerarenopleiding
- lezers in verzorgingscontext
- ...

Naast gerichte doelgroepen richten we ook leesgroepen in die voor iedereen toegankelijk zijn.

week naar de leesgroep gekomen. Hij leest nooit zelf en neemt zelden het woord. "Hm," zegt hij nu, "dat vreselijke woord kanker. Het woord klinkt erger dan de ziekte zelf." Weer die rimpel, berkenbaar aan de getuite lippen, de knikjes. "Het is darmkanker," zegt hij terwijl hij inademt als een man die van de hoogste springplank duikt. We ademen allemaal met hem mee. "Ik heb een zakje," wijst hij naar zijn buik. "Kanker, dat vreselijke woord is zo waar als ..." Weer een lange pauze. "Als doodgaan."

Een voorbeeld uit een leesgroep met afgekickte alcoholici.

Organisatiemodel

Een eigen opbrengstmodel

Het is ondenkbaar om TRO's succesvol model zomaar te kopiëren: we moeten zoeken hoe we, vanuit de eigen mogelijkheden en context:

- kunnen aansluiten bij de leesrevolutie in de openheid en professionaliteit van het TRO voorbeeld;
- aansluiting kunnen zoeken bij onderzoek, geïntegreerd letterenbeleid en maatschappelijk debat in Vlaanderen;
- het model van 'shared reading' kunnen gebruiken en verder verfijnen;
- kwaliteit kunnen bewaken en een kwaliteitsvol netwerk kunnen uitbouwen.

We onderscheiden drie groepen.

Opleiders: Hebben de meest intensieve training van TRO gekregen en worden ook intensief opgevolgd. Elke opleider houdt ook voeling met de praktijk. Niet alleen door groepen te bezoeken, maar ook tenminste 1 groep wekelijks zelf te begeleiden. De expertise van de verschillende opleiders is verschillend: elke opleider werkt in een andere context, met een verschillend doelpubliek.

Leesbegeleiders in werkcontext: blijven op post (onderwijs, welzijn, justitie, gezondheid, cultuur...) maar krijgen een mandaat binnen hun eigen organisatie om een (of meer) leesgroep(en) volgens het shared reading principe toe te passen. De organisatie betaalt voor training en opvolging van het personeelslid. Die kost bedraagt 1.800 euro pp/jaar.

Leesbegeleiders als vrijwilliger: leesgroepbegeleider, los van een werkcontext, onbezoldigd in ruil voor kosteloos netwerk, coaching, leerproces. Het vormingspakket wordt aangeboden en betaald door anderen. Elke vrijwilliger kost 1.200 euro pp/jaar.

Meer info: www.lezerscollectief.be

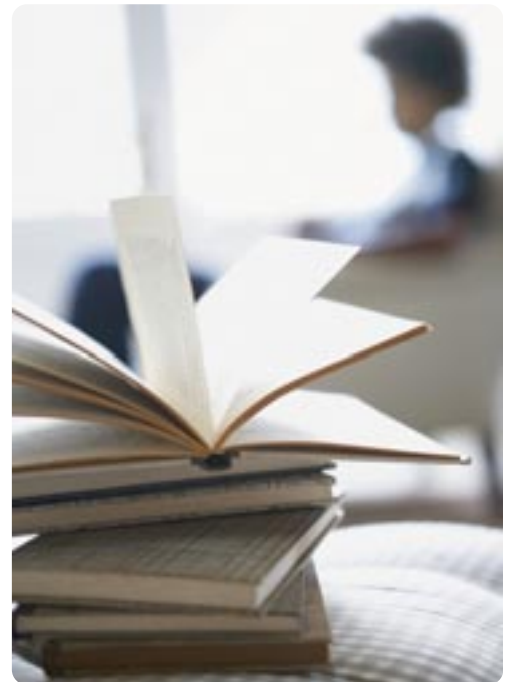
Een lerende organisatie

We beginnen niet van nergens. Na een driedaagse opleiding starten leesbegeleiders met het uitbouwen van leesgroepen en het selecteren van gepaste teksten. Ze hebben nood aan begeleiding en ondersteuning. Heel wat vragen komen op hen af. Daarom zijn masterclasses nodig, vervolgoopleidingen. Vanaf 2015 nemen we die opleiding geleidelijk aan in eigen handen. Voortdurende opleiding van leesbegeleiders en opleiders is essentieel voor kwaliteit. De bewaking, bestendinging en groei daarvan behoren tot de grootste zorg van de organisatie. De eerste jaren wordt TRO daarvoor op maat ingeschakeld. Nadien is, naast uitwisseling, deelname aan hun internationaal trainingsprogramma één van de ambities.

'Fictie en poëzie zijn doseringen, medicijn. Wat ze helen is de inbreuk die de werkelijkheid op de verbeelding maakt.'

JEANETTE WINTERSON

uit: *Waarom gelukkig zijn als je ook normaal kunt zijn*, 2012

ONDERZOEK

Een sterke pijler in de werking van TRO is de link met onderzoek. Maakt lezen ook werkelijk meer mens? Wat zijn de (heilzame) effecten van het samen hardop lezen? Om de meerwaarde van lezen in kaart te brengen, zet TRO voortdurend in op onderzoek. De samenwerking met TRO biedt ook toegang tot de data verzameld door hun vaste onderzoekspartner CIRLS (Centre for Research into Reading, Information and Linguistic Systems) van de Liverpoolse universiteit.

Die richt zich op¹⁰:

- lezen, gezondheid en welbevinden/vitaliteit;
- nieuwe digitale technologieën en hun (toekomstige) betekenis;
- de rol van literatuur in het vormgeven van creatieve reflecties over het menselijk bestaan.

Gefinancierd door de Headley Trust, toonde CIRLS onderzoek aan dat de leesgroepen volgens het Shared Reading principe een betekenisvolle afname genereert van de dementiesymptomen en waardevol effect heeft op de levenskwaliteit van zowel patiënt als personeel. Het kwantitatief en kwalitatief onderzoek toonde bovendien aan dat korte- en langetermijngeheugen positief werden beïnvloed. De luistervaardigheid en de activiteitsgraad gingen vooruit.

Een onderzoek naar de therapeutische voordelen van lezen in relatie tot depressie en welbevinden werd in 2011 uitgevoerd en gepubliceerd door Josie Billington, Chris Dowrick, Andrew Hamer, Jude Robinson en Clare Williams. Shared reading toonde zijn effecten op het sociale, mentale, emotionele en psychologische welzijn. Vier betekenisvolle mechanismen werden opgetekend; drie daarvan leiden rechtsreeks tot succes, het vierde toont vooral een waardevol invloed:

- een rijk, gevarieerd, niet-voorgescreven dieet van grote literatuur;
- de rol van de leesbegeleider om die literatuur ook tot leven te brengen in de groep;
- de rol van de groep als steun en als element van gemeenschapsvorming;
- de creatie van een stimulerende, niet-verplichtende, niet-beoordelende atmosfeer.

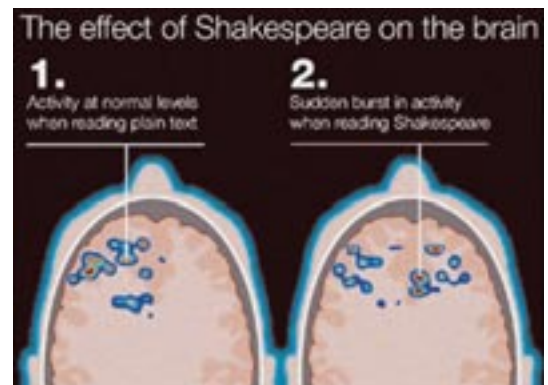
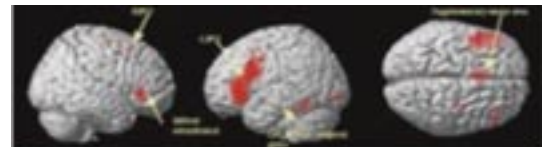
‘Shakespeareed Brain’ (zie foto hierboven) is pionierswerk. Heel wat vrijwilligers lazen gedichten van Shakespeare, Wordsworth en Eliot en lieten daarbij hun hersenactiviteit monitoren. De MRI toont een significante elektrische activiteit in de hersendelen verbonden met taalactiviteit, herinnering en emotie. Metingen tijdens het lezen van ongelaaide teksten met dezelfde boodschap leveren beduidend minder elektrische activiteit op in een beperkte zone. Uiteraard is dit onderzoek niet af maar er zijn zeker aanwijzingen om te stellen dat het lezen van literair werk therapeutische waarde bevat.

Ook in Vlaanderen wordt ingezet op monitoring en onderzoek naar de effecten van lezen, de samenkomsten in leesgroepen volgens de voorleesmethode in het bijzonder.

‘Klassiek is niet een boek dat perse die of die verdiensten bezit; het is een boek dat de mensengeneraties, door verschillende redenen gedreven, lezen met tevoren vaststaande geestdrift en met een mysterieuze loyaliteit.’

JORGE LUIS BORGES
uit: *Otras inquisiciones* (1952)

¹⁰ Enkele belangrijke onderzoeksresultaten vind je op www.thereader.org.uk/what-we-do-and-why/research.aspx

ACHTER DE SCHERMEN

Drie oprichtende vennoten

Dirk Terryn

Dirk Terryn werkt als stafmedewerker bij CANON Cultuurcel, waar hij o.a. het beleidsdomein literatuur opvolgt. Hij volgt The Reader Organisation sinds 2012.

Vanuit een persoonlijk engagement en op vraag van inspirator en oprichter Dr. Jane Davis zelf, wil hij in zijn vrije tijd meewerken aan de Reading Revolution die intussen 400 leesgroepen per week in de UK mobiliseert.

Sterke verhalen maken mensen sterker.

Hij heeft een boon voor poëzie, maakte twee verzamelbundels en is bedreven in literatuuronderwijs.

Erik Van Acker

Erik Van Acker is professioneel actief bij KBC als directeur maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Zijn drijfveer is het mee willen doen slagen van een vrij uniek opzet: een coöperatieve die de brug wil maken tussen cultuur/literatuur en andere maatschappelijke sectoren, tussen mensen en andere mensen, in een meetbaar financieel en niet-financieel opbrengstmodel. Zelf is hij geen groot lezer, maar staat geregeld verbaasd van de kracht van taal.

Dr. Jan Raes

is psychiater en bedrijfscoach. Hij voelt zich bijzonder aangesproken door de sociale aspecten en de neuro-psychologische effecten van het in groep lezen. Zowel in zijn coachingswerk als in zijn artspraktijk vergroot hij het intuïtief creatieve vermogen van cliënten en systemen, via energetische oefeningen, verhalen en metaforen.

Als voorzitter van vzw Timotheus en mede-oprichter van EPECA werkt hij dagelijks aan de verfijning van de leermodellen om persoonlijke groeiprocessen te initiëren. Leesgroepen vormen hierbij een nieuwe creatieve aanpak.

Raad der Wijzen

Jef Maes

Kenniscentrum Boek.be, adjunct-directeur Boek.be

Steve Maes

directeur Vorming Plus Gent-Eeklo

Geert Van den Bossche

gedelegeerd bestuurder VUV

Frank Vlayen

afgevaardigd bestuurder Waterland Private Equity NV

Peter- & meterschap

Jan Lauwereyns

is peter van het project.

Als dichter, essayist én neurowetenschapper verbindt hij zelf twee belangrijke belangstellingsgebieden van het Lezerscollectief.

Hij verricht onderzoek naar, en doceert over de neurale mechanismen van waarneming en decisie aan verschillende instituten in de Verenigde Staten, Nieuw-Zeeland en Japan. Sinds 2010 is hij als Professor verbonden aan de Universiteit van Kyushu (Fukuoka, Japan).

Als schrijver verwierf hij bekendheid met de roman *Monkey business*, het essay *Splash* en de dichtbundel *Hemelsblauw* (bekroond met de VSB-poëzieprijs. Carl de Strycker noemde hem in Poëziekrant 2013 'de belangrijkste levende dichter van ons taalgebied'.

Maud Vanhauwaert

is meter van het project.

Maud Vanhauwaert is schrijfster en tekstperformer. Haar debuutbundel *Ik ben mogelijk* verscheen in 2011 bij Querido en kreeg de Vrouw Debuut Prijs. Maud werd finalist van het Wereldkampioenschap Poetry Slam (2012) en van het Leids Cabaret Festival (2014). Ze kiest er heel bewust voor om te wankelen tussen de poëzie en het podium. Maud verzorgt vaak presentaties en workshops en is gastdocent in de opleiding Woordkunst op het Conservatorium in Antwerpen.

De website www.maudvanhauwaert.be geeft een beeld van haar eigen stijl.

'Kunstenaars, in het bijzonder schrijvers, voelen de problemen van onze tijd veel beter aan dan wetenschappers. Als ik wil weten hoe mijn patiënten de maatschappij ervaren, heb ik veel meer aan een hedendaagse roman dan aan een jaargang van The American Journal of Psychiatry.'

DIRK DE WACHTER

in een interview met Paul Verhaeghe
en Koen Schoors, Knack 03.04.2013

¹¹ Vanaf 1 april 2014 tot 31 maart 2015 zal het Lezerscollectief bij haar coöperanten niet meer dan 100.000 euro ophalen. Daardoor is het Lezerscollectief niet onderworpen aan prospectusplicht.

HOE STEUNEN EN DEELNEMEN?

Laat ons weten (info@lezerscollectief.be) hoe je je wil engageren en wij bezorgen je graag uitgebreide informatie. Enkele suggesties:

Word coöperant ¹¹

en betaal 100 euro of een veelvoud ervan. Je maakt deel uit van de coöperatie en wordt uitgenodigd voor de Algemene Vergadering.

Word leesbegeleider

en volg opleiding bij Het Lezerscollectief en maak deel uit van hun expertisenetwerk.

Steun leesbegeleiders

Betaal de kosten voor de opleiding, opvolging en ondersteuning van een leesbegeleider. Op die manier kunnen telkens maximaal 12 deelnemers aansluiten in leesgroepen die worden begeleid door iemand die steeds verder mag groeien en engagement en kwaliteit.

Voor 1200 euro per jaar steunt u bv. één vrijwilliger voor één jaar leesbegeleiding.

Steun een doelgroep

Wij verbinden u graag met organisaties en instellingen die graag willen meedoen maar zelf op zoek zijn naar middelen.

Steun de organisatie

Dit initiatief bouwt alles samen met anderen op. Maar er zijn ook kosten voor interne opleiding (erg intensief de eerste twee jaren), accommodatie, kantoorkosten, monitoring en onderzoek.

Uit onderzoek blijkt dat voorlezen aan kinderen de ontwikkeling van taal (lezen en schrijven) bevordert. Het gezamenlijk lezen helpt kinderen om letters te leren herkennen en begrijpen, inzicht te krijgen in structuur (begin, midden, eind), grammatica en logica. Ook leren zij klanken te vormen. Door identificatie met de personages uit verhalen ontwikkelen ze sociale vaardigheden en inzicht in hoe problemen op te lossen of om te gaan met stress (copingstrategieën).

DUURSMA, E., AUGUSTYN, M.
& ZUCKERMAN, B.,
Reading aloud to children: *the evidence*.
Archives of Disease in Childhood, 93(7),
554-557 (2008).

‘Tot de uitvinding van de pers door Caxton, en voor de meeste mensen tot lang daarna, was alle lezen hardop lezen. De meeste mensen waren niet in staat tot stil lezen. En Eliot zegt dat het beste wat een dichter kan doen is zoveel mogelijk poëzie hardop te lezen. Het moet klank zijn. Stil lezen gebruikt alleen die delen van de hersenen die bij het zien worden gebruikt. Niet de hele hersenen. Dat betekent weer dat het literaire gevoel van een stille lezer losstaat van de motorische en auditieve delen van de hersenen die gebruikt worden om hardop te lezen – tong en oor. Dat betekent dat maar een derde van de mentale componenten in hun geschreven werk of in hun begrip van lezen aanwezig zijn – een derde emotionele lading.’

TED HUGHES

uit: *Ik wil nooit vergeven worden*, 1998

**HET
LEZERS
COLLECTIEF**

www.lezerscollectief.be

info@lezerscollectief.be

rek.nr. BE26 7350 3536 0629